

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: R. Z., bytem,

zastoupeného JUDr. Veronikou Grebeňovou, advokátkou se sídlem Štefánikova
3072, Zlín,

proti

žalovanému: Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor právní a Krajský živnostenský úřad,
oddělení státního občanství a přestupků, se sídlem třída Tomáše Bati 21,
Zlín,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, č.j. KUZL 19286/2017, sp. zn.
19286/2017 PŽÚ

t a k t o :

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru právního (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 26.1.2017, č.j. MMZL 020649/2017 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), podle ustanovení § 92 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo řízení vedené proti žalobci, který se měl dopustit přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) tím, že měl někdy po dni 13.4.2016 ve Zlíně-Jaroslavicích, na ulici A. č.p., úmyslně narušovat občanské soužití schválnostmi vůči své bývalé manželce M. Z., a to tím, že měl schválně vyměnit zámek na dveřích od kotelny, nechat pootočený klíč v hlavních vstupních prosklených dveřích do domu a napevno uzavřít zašupovací dveře na spojovacím schodišti domu, podle § 76 odst. 1 písm. c) zákon o přestupcích zastaveno, neboť spáchání skutku, o němž bylo vedeno řízení, nebylo žalobci spolehlivě prokázáno.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce předně namítal, že mezi důvody zastavení řízení podle přestupkového zákona je třeba rozlišovat. Jedná se přitom především o důvody, které jsou de facto rozhodnutími o hmotném právu a některé z nich jsou pro obviněného z přestupku příznivější a jiné méně příznivé. I v přestupkovém řízení je obviněný oprávněn domáhat se toho, aby bylo přestupkové řízení zastaveno z důvodu, který je pro něj příznivější (žalobce zde odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18.4.2007, č.j. 4 As 102006 a analogii s trestním právem). Dle jeho názoru skutečnost, že v zákoně o přestupcích dochází zastavením řízení jak k rozhodnutím procesním, tak i rozhodnutím ve věci samé, a že veškeré důvody jsou vyjmenovány v jediném ustanovení neznamená, že trestní řád obsahuje úpravu zcela odlišnou, která by vylučovala použití analogie s trestním právem. Mezi důvody zastavení řízení o přestupku je nutno rozlišovat (žalobce zde odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11.3.2011, č.j. 5 As 73/2010-71). Žalobce dále provedl srovnání mezi § 226 trestního řádu a § 76 zákona o přestupcích (v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. srpna 2014, č.j. 2 As 72/2014-43 a ze dne 25.6.2014, č.j. 9 As 125/2013-43 a dále na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1171/2015, sp. zn. 4 Tz 94/2009 a sp. zn. 5 Tdo 784/2016 a komentář k trestnímu řádu). Lze dospět k závěru, že je-li součástí skutkové podstaty deliktního jednání, tj. přestupku i subjektivní stránka, která je v posuzovaném případě představována úmyslem, pak není-li tento úmysl prokázán, nebyla skutková podstata přestupku naplněna, a tudíž skutek není přestupkem. Jedním ze znaků přestupku proti občanskému soužití je i úmysl a tento znak skutkové podstaty chybí, pak nemůže být jednání žalobce přestupkem. Řízení mělo být proto správně zastaveno dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

4. Žalobce dále namítal, že se ani nelze ztotožnit s hodnocením žalovaného v otázce týkající se oprávněnosti vstupu do prostor rodinného domu žalobce ve společném jmění manželů. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce a jeho bývalá manželka měli užívání společného domu rozděleno na základě dohody tak, že žalobce užíval spodní patro nemovitosti a bývalá manželka s nejmladším synem, jehož měla svěřeného do výlučné péče, užívali horní patro nemovitosti. Bývalá manželka se dne 13.4.2016 odstěhovala, aniž by o tom žalobce zpravila a vzala přitom sebou lednici, mrazničku, pračku se sušičkou a alba jeho fotek, což oprávněně pocítil jako hrubý zásah do svého soukromí a obydlí, neboť lednička byla umístěna v přízemí v kuchyni, kterou výlučně užíval on již 6 let. Bývalá manželka tedy jednala protiprávně a neoprávněně zasáhla do domovní svobody žalobce. Žalobce proto zabezpečil posuvné dveře vedoucí z I. patra do přízemí tak, aby se bývalá manželka nemohla bez jeho vědomí a souhlasu dostat do spodního patra a odstěhovat i další věci. Přístup do horního patra byl bývalé manželce ponechán v původním rozsahu, přičemž už několik let užívala ke vstupu do horního patra tzv. horní kuchyň. Kudy bylo možno vstoupit zvenku přímo do I. patra rodinného domu. Žalobce rovněž uvedl, že nebylo možné, aby zabezpečil vstup do prostor v dolním patře proti neoprávněnému vniknutí jinak. V přestupkové řízení bylo navíc zjištěno, že ani bývalá manželka ani její syn či jakákoliv jiná osoba žalobce se žádostí o vstup do společných prostor, do kterých nebylo možné vstoupit jinak, než přes prostory užívané výhradně jím, nekontaktovala. Žalobce jako výlučný uživatel prostor si byl oprávněn prostory zabezpečit, a tudíž je sporné, zda zamezil vstupu do společných prostor, neboť o jeho umožnění ani nebyl nikým požádán. Žalobce upozornil i na skutečnost, že skutek nebyl v napadeném rozhodnutí vymezen tak, že měl schválně zabránit vstupu M. Z. do společných prostor. Jde-li o skutkovou větu vymezenou v napadeném rozhodnutí žalovaného, pak jednal zcela po právu.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný především uvedl, že byla naplněna objektivní stránka skutkové podstaty (jednání žalobce, jeho následek a příčinná souvislost) a byl jednoznačně znám i subjekt (žalobce) a objekt (občanské soužití). U subjektivní stránky pak žalovaný nedospěl k závěru, že nebylo prokázáno, zda žalobce konal v úmyslu občanské soužití narušit. Institut zastavení je pak v zákoně o přestupcích řešen komplexně, včetně vlastní judikatury a komentářové úpravy, a tudíž není nutné pro výklad používat analogii. V další části svého vyjádření žalovaný polemizuje se závěry žalobce, týkajícími se analogie s trestním řádem

7. Žalovaný dále uvedl, že dle svědeckých výpovědí byl dům prakticky horizontálně rozdělen mezi žalobce a jeho bývalou manželku. Ona i její syn mohli s vědomím a svolením žalobce užívat i jeho spodní část domu, a to zejména k pečení, praní, sušení prádla a skladování věcí. Nelze proto uzavřít, že by bez jeho vědomí či přes jeho zákaz zasahovali do jeho domovní svobody. Žalovaný zdůraznil, že předmětem přestupkového řízení byla schválnost spočívající v zamezení vstupu bývalé manželce a jejímu synovi do prostor domu, do kterých měli právní nárok vstoupit a do kterých měli vždy minimálně s konkludentním souhlasem žalobce přístup a kde měli své věci. Zásah do domovní

svobody žalobce odstěhováním věci, pak nebylo předmětem tohoto řízení. Nadto ani netvrdil a neprokázal, že by odstěhované věci byly výlučně v jeho vlastnictví a na jeho konání by se pak mohlo pohlížet jako na oprávněnou reakci na protizákonné jednání bývalé manželky. Naopak do protokolu o ústním jednání uvedl, že do spodních pater vstupovala za účelem praní, přístupu k pračce a sušičce, které byly ve společném jmění manželů. Žalovaný rovněž uvedl, že vymezení skutku, tak, jak uvádí žalobce, tj. „měl schválně zabránit vstupu do společných prostor“, je tak příliš obecné bez bližší specifikace, v čem to zabránění spočívalo.

IV.

Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

9. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

10. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

11. Soud k věci uvádí, že mezi hlavní zásady správního trestání patří princip, že o jedné věci se zásadně rozhoduje pouze jednou v jediném řízení (ne bis in idem). Výjimky z této zásady jsou relativně omezené a procesně přísně reglementované; z toho pak vyplývá zásadní nemožnost vést o téže věci více řízení současně (litispendence) a znovu rozhodnout o věci již rozhodnuté (res iudicata). Tím je zajištěn požadavek právní jistoty účastníků řízení, který vyžaduje, aby od jistého okamžiku byl výsledek řízení (a tedy rozhodování o konkrétní věci) fixován a byl v zásadě nezměnitelný. Proto i zjišťování skutečností, o něž se má rozhodnutí skutkově opírat, nelze v jedné věci libovolně opakovat, nýbrž se tak má dít - nejsou-li dány vskutku závažné důvody pro opakování - zásadně toliko jednou. Zásadu rei iudicatae, tj. překážku věci pravomocně rozhodnuté, lze tedy charakterizovat jako negativní podmínku řízení, spočívající v tom, že jakmile bylo o totožné věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být tatáž věc v rozsahu závaznosti výroku rozhodnutí projednávána znovu; totožnost věci je dána stejným předmětem řízení a stejnými účastníky. Základním předpokladem pro vznik takovéto překážky je okolnost, že pachatel skutku, pro který je řízení vedeno, byl již pravomocným rozhodnutím správního orgánu pro tentýž skutek postižen nebo zproštěn viny.

12. V případě zastavení řízení dle § 76 zákona o přestupcích lze hovořit o dvou typech rozhodnutí. Rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a), b), c) a j) představují rozhodnutí, kterými bylo rozhodnuto o věci samé. Jakkoli ve výrocích těchto rozhodnutí není

zpravidla explicitně vyjádřeno, zda došlo ke spáchání přestupku, popř. kdo jej spáchal, za jakých okolností k němu došlo a jakou sankci je třeba pachateli přestupku za jeho protiprávní jednání uložit (neboť ve výroku se uvádí toliko, že řízení se zastavuje), je třeba je za meritorní rozhodnutí považovat. V těchto případech je jejich výrok (byť implicitním) výrokem o vině, přesněji řečeno výrokem, z něhož plyne, že se např. skutek vůbec nestal, nebo že jej nespáchal obviněný či vina obviněného nebyla v přestupkovém řízení shledána např. proto, že obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku, o němž se vedlo řízení, prokázáno. Z účelu a smyslu těchto důvodů zastavení řízení lze dovodit, že se jedná o rozhodnutí ve věci samé, zasahuje se jimi do hmotných práv účastníků řízení, a tato rozhodnutí tak představují překážku věci pravomocně rozhodnuté (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2014, č.j. 2 As 24/2014-31).

13. Soud k věci dále uvádí, že postavení osoby obviněné z přestupku je nerovné vůči osobě obviněné (obžalované) z trestného činu za účelem zastavení řízení z jí příznivějšího důvodu. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20.10.2017, č.j. 2 As 101/2017- 46 v bodě 20 je k tomu mj. uvedeno: „Vzdor tomu ale nelze presumovat, že každá nerovnost v právním postavení trestně (*largo sensu*) obviněných osob představuje rozpor s ústavním pořádkem. Nerovnost lze obecně vzato tolerovat (někdy dokonce spíše vyžadovat) z důvodu existence objektivních kritérií, která případnou diskrepanci racionalizují a objektivizují. Odhlédne-li Nejvyšší správní soud zcela od kritéria formálního, kdy zákonodárce považoval kontrapozici osoby obviněné z přestupku a osoby obviněné z trestného činu za natolik markantní, že řízení v jejich věcech upravil nejen odlišnými druhy řízení, ale též svěřil jejich rozhodování státním orgánům náležejícím k různým státním mocím (moci výkonné vs. moci soudní), nelze ponechat bez povšimnutí, že samotný akt obvinění z přestupku obvykle není provázen stigmatizací obviněného spojenou s případnou mediální pozorností. Nejvyšší správní soud poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. III. ÚS 1845/08 (dostupné z www.nalus.usoud.cz), kde Ústavní soud na půdorysu uplatnění nároku na náhradu škody dle zákona č. 82/1998 Sb. vzneseného fyzickou osobou po zastavení řízení o přestupku konstatoval: „*Nad rámec uvedeného Ústavní soud dodává, že se ztotožňuje s právním názorem obecných soudů, že v případech zastavení řízení o přestupku je třeba vycházet z obecné úpravy dle § 5 až 8 zák. č. 82/1998 Sb., vztahující se ke správnímu řízení. Úprava, týkající se trestního řízení dle § 9 až 12 citovaného zákona, resp. příslušných ustanovení trestního řádu, je úpravou speciální, podle níž ve věci přestupků nelze postupovat. Východiskem nároku obviněného na náhradu škody ve vymezených případech skončení trestního řízení je samotný charakter trestního procesu, jehož prostředky nezřídka vedou k omezení základních práv obviněného. Obviněný v trestním řízení je povinen snášet jednotlivé procesní úkony či uplatňování omezovacích institutů dle trestního řádu, přičemž sám fakt trestního stíhání má pro obviněného, navzdory zásadě presumpce nevinu, nezřídka difamační dopad (srov. závěry Ústavního soudu, vyjádřené v nálezech sp. zn. IV. ÚS 642/05, II. ÚS 590/08). Uvedené důsledky nejsou v řízení o přestupcích dány; analogie, jíž stěžovatel argumentuje, tento zcela zásadní rozdíl mezi oběma typy řízení přehlíží*“ (zvýraznění doplněno Nejvyšším správním soudem)“. V bodě 22 téhož rozsudku je pak k čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod mj. uvedeno: „Není možné vykládat předmětné ustanovení Úmluvy tak, že vylučuje možnost smluvního státu právně upravit skončení řízení ve věci trestního obvinění bez toho, aby bylo postaveno na jisto, zda se stal skutek, za který nenese obviněný odpovědnost. Smyslem odkazovaného ustanovení je garance palety procesních

práv obviněného nezbytných k tomu, aby případné rozhodnutí o vině (a trestu) nebylo lze označit za nespravedlivé už jenom na základě toho, že jemu předcházející proces nedostal elementárním požadavkům spravedlnosti. Jinými slovy lze tento smysl formulovat i tak, že obviněný má samozřejmě právo na to, aby proces byl veden spravedlivě, avšak pouze za předpokladu, že takový proces má být vůbec veden. Národní právní úprava podmínek je na místě zejména tam, kde se jedná o řízení ve věcech bagatelních, jimiž přestupkové věci ve srovnání s věcmi projednávanými v trestním řízení nepochybně jsou.“

14. Ze shora citované judikatury tedy plyne, že u zastavení řízení o přestupku se nepoužije analogie z trestního řízení, jak namítal žalobce. Platí-li, že se nelze domáhat zastavení řízení z příznivějšího důvodu, pak se právě nelze domáhat toho, aby bylo namísto podle § 76 odst. 1 c) tj. spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno, rozhodnuto podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, tj. skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem, jak uváděl žalobce. Soud se proto ani nezabýval námitkou směřující proti oprávněnost vstupu do prostor rodinného domu ve společném jmění manželů, neboť rozhodující je, že řízení o přestupku bylo zastaveno.

V.

Závěr a náklady řízení

15. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

16. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. května 2019

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

B. K.